

Alue-ekologisen suunnittelun ajantasaistuksessa käytettyjen menetelmien käyttökelpoisuuden ja viestinnän arviointi

Alue-ekologisen suunnittelun arvioinnin seminaari 12.12.2023

Leena Kärkkäinen, **Sari Pynnönen**, Annika Kangas, Jussi
Leppänen, Marjo Neuvonen

Haastattelujen toteutus

Menetelmä

- Haastattelut Teams-verkkosovelluksella keväällä ja syksyllä 2023

Kohderyhmät

- Etelä-Suomen ja Lapin alueen alue-ekologisen suunnittelun ajantasaistushankkeisiin osallistuneet henkilöt

1) Metsähallituksen henkilöstö

- * Kuusi henkilöä, jotka olivat osallistuneet **alue-ekologisen suunnittelun** ajantasaistamishankkeen **projektiryhmään tai ohjausryhmään**
- * Sekä Metsätalous Oy:n että Luontopalveluiden henkilöstöä
- * Tuntevat parhaiten käytetyt menetelmät

2) Metsähallituksen sidosryhmien edustajat

- * Kymmenen ajantasaistusraporteissa yhteistyöryhmiin osallistuneiksi mainittua henkilöä
- * Edustivat tasaisesti Etelä-Suomen itäisen ja läntisen alueen sekä Lapin yhteistyöryhmiä

Huomioitava

-Haastateltavien pienen määrän takia erityisesti sidosryhmien haastattelujen tuloksien raportoinnissa on keskitytty esittämään esiin nousseita erilaisia näkemyksiä ja kokemuksia eri suunnittelualueiden prosesseista

-Haastattelujen tulokset eivät ole yleistettävissä kaikkien yhteistyöryhmien prosesseihin, eikä esitettyjen näkemysten yleisyyttä kaikkien yhteistyöryhmiin osallistuneiden keskuudessa voida arvioida

Haastatteluissa keskustellut teemat

METSÄHALLITUS

- Ajantasaistuksen tavoitteet ja tarpeellisuus
- Ekologisen, monikäyttöön ja muihin teemoihin liittyvän tiedon keruu ja hyödyntäminen
- Käytetyn tiedon luotettavuus ja laatu
- Menetelmien hyödyllisyys
- Tavoitteiden asettaminen
- Erilaisten mittakaavojen ja kytkeytyvyyden huomioiminen
- Sidosryhmien osallistamisen toteutus ja sen onnistuminen
- AE-suunnittelun vaikutus metsätalouden toimintaan
- AE-suunnittelun vahvuudet ja haasteet
- Suunnittelun kehittämistarpeet
- Prosessin viestinnän toteutus ja sen onnistuminen

SIDOSRYHMÄT

- Sidosryhmän osallistuminen prosessiin
- Ajantasaistuksen tavoitteet ja niiden selkeys
- Ekologisen, monikäyttöön ja muihin teemoihin liittyvän tiedon keruu ja hyödyntäminen
- Osallistuminen tiedon tuotantoon
- Sidosryhmien osallistamisen toteutus ja sen onnistuminen
- AE-suunnittelun vahvuudet ja haasteet
- Suunnittelun kehittämistarpeet ja -ehdotukset
- Prosessin viestinnän toteutus ja sen onnistuminen

Johtopäätöksiä: menetelmä

- Alue-ekologisen verkoston kohteiden kartoituksessa on käytetty monipuolisesti erilaisia aineistoja ja menetelmiä
- Ajantasaistamisen yhteydessä on panostettu maastotöihin ja luontokohteiden rajauksen ohjeistamisen täsmentämiseen
- Metsähallitus on tehnyt viime vuosina tiivistä yhteistyötä paliskuntien kanssa luppo- ja jäkälälaitumien rajausten tarkentamiseksi
- Metsähallituksen paikkatietokantaa päivitetään jatkuvasti esimerkiksi toimenpidesuunnittelun yhteydessä.
- Suunnitteluun toivottiin mahdollisuutta valita erilaisten suunnitelmavaihtoehtojen välillä.

Keskeisimmät kehittämisehdotukset

Ehdotukset *menetelmän* kehittämiseksi: vaikuttavuus

- Alue-ekologisen suunnittelun **ekologisten, taloudellisten ja sosiokulttuuristen vaikutusten arviointi**
- **Metsien eri käyttömuotojen ja käytön tavoitteiden parempi tasapainottaminen** alue-ekologisessa suunnittelussa
- Suunnitelman **jalkauttamisen tehostaminen tiivistämällä suunnittelun yhteyttä metsätalouden toimenpidesuunnitteluun ja pyrkimällä suunnittelualueilla nykyistä vahvemmin luonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseen ja parantamiseen.**
- **Monikäyttömetsien ja suojelualueiden tarkasteleminen alue-ekologisessa suunnittelussa yhtenä kokonaisuutena** Metsätalous Oy:n ja Luontopalveluiden yhteistyönä

Ehdotukset *menetelmän* kehittämiseksi: tiedon käyttö

- Metsähallituksen **ohjeiden selkeyttäminen tulkinnanvaraisuuksien vähentämiseksi** siten, että ohjeita sovelletaan samalla tavalla eri puolilla Suomea. Esimerkiksi käsittelyn ulkopuolella olevia alueiden (mm. avosuot) luokittelua järjestelmissä
- **Tietojärjestelmän päivittämisen** (kohteiden lisääminen/poistaminen/muuttaminen) yksinkertaistaminen
- **Potentiaalisten kohteiden maastotarkastuksien resursointi**, sekä työstä viestiminen kohteita ehdottaneille
- **Lajitiedon laajamittaisempi kerääminen myös monikäyttömetsistä**, jotta uhanalaisille lajeille tärkeiden elinympäristöjen (esim. vanhojen metsien) indikaattorilajeista saadaan tarkempaa tietoa

Ehdotukset *menetelmän* kehittämiseksi: osallistuminen

- Sidosryhmien **osallistamisen tavoitteiden, aikataulun ja prosessin eri vaiheissa tapahtuvan työskentelyn ja odotusten täsmentäminen** yhteistyössä sidosryhmien kanssa
- Säännöllinen **viestiminen ja keskustelun mahdollistaminen sidosryhmille suunnitelman toimeenpanosta** esimerkiksi alueellisia metsäneuvostoja ja muita olemassa olevia yhteistyöryhmiä hyödyntäen
- Valmiin **suunnitelman muodon kehittäminen työkalumaisemmaksi**, jotta suunnitelmien tiedot olisi helposti eri toimijoiden hyödynnettävissä ja suunnitelman toteutumisen seuranta mahdollista
- **Tiedonkulun varmistaminen eri viranomaisille ja muille sidosryhmille**

Johtopäätöksiä: viestintä

- Sidosryhmien tavoittamisessa jatkuva säännöllinen yhteydenpito tärkeää
- Eri kanavien (esim. yleisötilaisuudet, tiedotteet, Metsä.fi -lehti) monipuolinen hyödyntäminen viestinnässä tuki suuren yleisön tavoittamista
- Metsähallituksen muun toiminnan yhteydessä (esim. paliskunnille järjestetyt merkkipiiripalaverit, alueellisten metsäneuvostojen kokoukset) toteutettu viestintä oli onnistunut hyvin ja että se koettiin tärkeäksi tavaksi keskustella ajantasaistusprojektista

Ehdotukset *viestinnän* kehittämiseksi

- Jatkuva **yhteydenpito sidosryhmiin** suunnitteluprosessin aikana, esimerkiksi sähköisiä yhteistyöskentelyalustoja hyödyntäen
- Suunnitteluprosessin alussa **suunnittelun tavoitteiden ja sidosryhmien roolin kirkastaminen**, molemminpuolisten hyötyjen esiintuominen ja säännöllinen prosessin kulusta tiedottaminen
- Jatkuva **viestintä ja keskustelu Metsähallituksen muun toiminnan yhteydessä alue-ekologisesta suunnittelusta**
- **Paikallistason ja kohderyhmittäisen tiedottamisen edistäminen** esimerkiksi tarjoamalla haastatteluja paikallislehtiin tai teemamedioihin
- **Sosiaalisen median laajempi ja monipuolisempi hyödyntäminen** alue-ekologisen suunnittelun viestinnässä.
- **Valtakunnan tason seminaarin tai webinaarin järjestäminen** tuloksista aina alue-ekologisen suunnitelman laajemman päivityksen jälkeen

Yhteenvetona

Alue-ekologisen suunnittelun kehittämisesssä keskeistä on

- suunnittelun yhdenmukaistaminen eri alueilla,
- suunnittelussa käytettävien tietojen ja työkalujen ajantasaisuus ja monipuolisuus,
- sekä suunnitelman vaikuttavuuden ja osallistumismahdollisuuksien parantaminen

Kiitos!

